Αποκριά και ετοιμασία (Απόστολος Παπαδημητρίου)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 12 Φεβρουαρίου, 2018

Οι αντίθεες δυνάμεις, που δεν έπαψαν να δρουν και στις κοινωνίες, οι οποίες, κακώς, χαρακτηρίστηκαν χριστιανικές επέτυχαν σημαντική νίκη καθιερώνοντας βακχική και αφροδισιακή γιορτή σε περίοδο, κατά την οποία η Εκκλησία καλεί τους πιστούς σε ετοιμασία, μέσω της άσκησης και μετάνοιας, για την μεγάλη γιορτή της, την Ανάσταση του Χριστού. Δεν θα ισχυριστώ ότι όλα τα δρώμενα κατά την περίοδο της Αποκριάς αντιβαίνουν προς τον ευαγγελικό λόγο. Οι κατήγοροι πάντως της Εκκλησίας εκτοξεύουν την κατηγορία ότι αυτή στραγγαλίζει την επιθυμία του ανθρώπου να χαρεί και συμπαρασύρουν αρκετούς στην αποδοχή της κατηγορίας. Στην πραγματικότητα αγνοούν τόσο οι κατήγοροι όσο και οι συνοδοιπόροι το τι είναι χαρά, καθώς αυτή δεν βιώνεται χωρίς αγώνα, αγώνα πνευματικό.

Η διασκέδαση δεν είναι απαγορευμένη από την Εκκλησία. Μόλις πριν από δύο γενιές αυτή ήταν άρρηκτα συνδεδεμένη με το θρησκευτικό πανηγύρι. Σ’ αυτό οι άνθρωποι, αφού με ευλάβεια παρακολουθούσαν τη θεία Λειτουργία, στη συνέχεια συγκεντρώνονταν, συνέτρωγαν και συγχόρευαν. Η αντίρρηση της Εκκλησίας για τη διασκέδαση της αποκριάς δεν έγκειται στη διασκέδαση καθ’ εαυτή, όταν δεν αφίσταται από τα πατροπαράδοτα ήθη, αλλά στη χρονική περίοδο που επιλέγεται για τη διασκέδαση, ωσάν να μην επαρκούν οι άλλες ημέρες του έτους. Αλλά είναι μόνο η παραδοσιακή διασκέδαση, η οποία βρίσκει την κορύφωσή της κατά την περίοδο της Αποκριάς; Ασφαλώς, όχι. Είναι αυτό πού ήδη γράψαμε: Η βακχική και αφροδισιακή ελευθεριότητα. Οι αντίχριστες δυνάμεις έχουν πείσει ακόμη και πιστούς ότι κατά τις ημέρες αυτές ισχύει διαφορετικός ηθικός κώδικας. Συνεπώς επιτρέπεται σ’ όσους δεν τολμούν κατά το λοιπό χρονικό διάστημα του έτους, να «εκτονωθούν» τραγουδώντας «άσεμνα» άσματα (ο όρος άσεμνα είναι πλέον εντελώς παρωχημένος, καθώς το αισχρό παρελαύνει καθημερινά στη μικρή οθόνη), πίνοντας υπερβολικά (όχι βέβαια με συνταγή γιατρού) και παρακολουθώντας θεάματα (παρελάσεις λέγονται, όχι βέβαια σαν τις άλλες των φανατικών «εθνικιστών») με έντονο έως υπερβολικό το αφροδισιακό στοιχείο και προπάντων χωρίς υπονοούμενα, αλλά πλήρως κατανοητά τα βλεπόμενα και λεγόμενα.

Την Κυριακή της μικρής λεγόμενης Αποκριάς ο «βασιλιάς» καρνάβαλος, μορφοποιημένος από τις δημοτικές αρχές, οι οποίες εμμένουν στην παροχή θεαμάτων στους έχοντες λησμονώντας τους μη έχοντες άρτον, εισέρχεται «δημοκρατικώ τω

τρόπω» υπό τις επευφημίες των «ιερέων των ειδώλων». Το αντιαισθητικό έως αποκρουστικό της μορφής του δεν ενοχλεί κανένα. Ούτε καν τα μικρά παιδιά, τα εθισμένα στις μορφές τεράτων από τις «παιδικές» τηλεοπτικές σειρές! Την ημέρα αυτή στους ναούς αναγινώσκεται η περικοπή περί μελλούσης κρίσεως: «Επείνασα και εδώκατέ μοι φαγείν, εδίψησα και εποτίσατέ με, ξένος ήμην και συνηγάγετέ με, γυμνός και περιεβάλλετέ με, ασθενής και επισκέψασθέ με, εν φυλακή και ήλθετε προς με»! Ο Χριστός στην περικοπή αυτή αποκαλύπτει το κριτήριο κρίσης των ανθρωπίνων πράξεων ή παραλείψεων. Κανένα σύστημα δικαίου επί της γης δεν ποινικοποίησε την αποφυγή πράξης του λαού. Το κριτήριο όμως της μέλλουσας κρίσης εδράζεται ακριβώς επ' αυτού. Τα άλλα, όσα μας καλεί να πράξουμε η Εκκλησία, η νηστεία (πάσης φύσεως και όχι με τη στενή έννοια του όρου), η προσευχή, η αγρυπνία, η συμμετοχή στις ακολουθίες δεν είναι σκοπός του πιστού, αλλά μέσον για την υπέρβαση της εγωπάθειας και της προσέγγισης προς τον έχοντα την ανάγκη πλησίον. Εφ' όσον δεν θεωρείται υπό το πρίσμα αυτό η άσκηση, τότε γίνεται αντιληπτή ως εξαναγκασμός και στέρηση της χαράς, η οποία σκοπίμως ή εν αγνοία ταυτίζεται με την ευχαρίστηση, που δεν είναι τίποτε περισσότερο από την ικανοποίηση των ενστίκτων. Αυτή είναι η μεγάλη αδυναμία «πιστών» και «απίστων». Οι μεν αδυνατούν να κατανοήσουν το μεγαλείο του ευαγγελικού νόμου, αυτάρεσκοι και αλαζόνες όντες, και ρέπουν προς την ευχαρίστηση με τη βεβαιότητα ότι βιώνουν κατά τη ζωώδη φύση μας, καθώς αρνούνται τον κόσμο του πνεύματος. Οι δε ενδίδοντες στον πειρασμό των αισθήσεων ετοιμάζονται για την αντιρρόπηση με «έργα αγαθά» κατά το ακόλουθο διάστημα της Σαρακοστής λησμονώντας τον λόγο του Κυρίου «ου δύνασθε δυσίν κυρίοις δουλεύειν».

Οι αποκριάτικες εκδηλώσεις κορυφώνονται με την παρέλαση του «βασιλιά» καρνάβαλου και των «ακολούθων» του, η οποία συγκεντρώνει κατά πολύ περισσότερους από όσους προσέρχονται στις παρελάσεις των εθνικών επετείων χάρη στα παιδιά και εγγόνια που παρελαύνουν. Δεν παραλείπω να αναφερθώ στην έντονη και εμπαθή διάθεση κάποιων να διακωμωδούν το ράσο. Όχι με αφορμή κάποιο συγκεκριμένο σκάνδαλο, οπότε θα υπήρχε κάποια δικαιολογία, αλλά ως εκδήλωση «ιερής αγανάκτησης» για την «πληθώρα» των απαγορεύσεων της Εκκλησίας. Και ξαναγράφω. Ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός ολοκλήρωσε την θαυμάσια, πλην ατελή, ως εκ της αρνητικής διατύπωσης εντολή του Κλεοβούλου του Ροδίου (6ος αιών π. Χ.): «Ο συ μισείς ετέρω μη ποιήσης». Η με κατάφαση εντολή του Θεανθρώπου αποτελεί τον χρυσό κανόνα της Καινής Διαθήκης: «Πάντα ουν όσα αν θέλητε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι, ούτω ποιείτε και υμείς αυτοίς». Ο Χριστός δεν ήλθε να στραγγαλίσει τη χαρά των πλασμάτων του, αλλά να τους την προσφέρει με περίσσεια.

Κάποιοι πιστοί βλέποντας τα έκτροπα των υποχειρίων του σκότους, εύχονται να πέσει πυρ εξ ουρανού και να τους κατακαύσει ή, τουλάχιστον, καταρρακτώδης βροχή, ώστε να ματαιωθεί η παρέλαση! Έχουν αστοχήσει πλήρως στην κατανόηση του πνεύματος του Χριστού, ο οποίος επάνω στον σταυρό παρακαλούσε τον Πατέρα

να συγχωρήσει τους σταυρωτές Του λέγοντας: «Πάτερ, άφες αυτοίς. Ου γαρ οίδασι τι ποιούσι». Μήπως εμείς, οι αυτοαποκαλούμενοι πιστοί μοιάζομε με τον πρεσβύτερο γυιό της παραβολής του Ασώτου, την οποία λησμονήσαμε ευθύς μετά το άκουσμά της; Μήπως ο εγωισμός δεν μας επιτρέπει να δείξουμε συμπάθεια προς τους αδελφούς μας, που ακολουθούν διαφορετικό δρόμο στον βίο τους; Μήπως έχουμε κουραστεί από την τήρηση των εντολών του, εργαζόμενοι στον αμπελώνα του από τα χαράματα του βίου μας; Μήπως λησμονήσαμε τον αμειφθέντα κατά τον ίδιο τρόπο, αν και προσήλθε μόλις την ενδεκάτη ώρα; Μήπως θεωρούμε σκάνδαλο την θερμή εκδήλωση αγάπης του πατέρα προς τον άσωτο γυιό; Μήπως, σε τελευταία ανάλυση, θα θέλαμε να είναι επιτρεπτό να πράξουμε και εμείς, τα όσα πράττουν αυτοί, που, όπως αποδεικνύεται, λόγω φθόνου επικρίνουμε; Ας μη τρέφουμε την ψευδαίσθηση ότι τα κίνητρά μας δεν γίνονται αντιληπτά ακόμη και από τους συνανθρώπους μας.

Στους ναούς κατά την Κυριακή της «μεγάλης» Αποκριάς αναγινώσκεται η περικοπή περί συγχωρήσεως. Είναι η συγχώρηση το δυσκολότερο πνευματικό επίτευγμα, καθώς προϋποθέτει ταπείνωση σε μεγάλο βαθμό. Είναι πάντως και η απαραίτητη προϋπόθεση για την θεία φώτιση. Υπό το πρίσμα της ταπείνωσης νοηματοδοτείται και κάθε πράξη φιλανθρωπίας. Σε αντίθετη περίπτωση μπορεί αυτή να καταπέσει σε αξιοκατάκριτη επιδειξιομανία.

Ευχής έργο θα ήταν να μηδενισθούν τα κονδύλια για τα ξεφαντώματα, ώστε να καλυφθούν μέρος των αναγκών των συνανθρώπων μας που υποφέρουν στον καιρό της κρίσης. Μήπως όμως πρέπει να προηγηθεί το καλό παράδειγμα των πιστών; Δυστυχώς, αν φαίνεται να θριαμβεύει το κακό, αυτό οφείλεται στην αδράνεια αυτών, που επιθυμούν να θριαμβεύσει το καλό.

«ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗΣ»